

Sygn. akt VII U 938/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarzabek

Protokolant: sekr. sąd. Monika Bąk-Rokicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 maja 2016 r. w W.

sprawy G. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania G. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 22 kwietnia 2015 roku, znak: A/(...)

- oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 938/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 kwietnia 2015 r., nr (...) -RED, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 1 ust. 13 pkt. 2 ustawy z dnia 09 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, odmówił wnioskodawcy G. S. umorzenia należności z tytułu składek na: ubezpieczenia społeczne za okres od 07/1999 r. do 12/2001 r., od 02/2002 r. do 03/2003 r., od 05/2003 r. do 02/2005 r., od 04/2007 r. do 12/2008 r. oraz za miesiąc 02/2009 w łącznej kwocie 69.129,04 zł, w tym z tytułu składek w wysokości 30.973,24 zł, odsetek w wysokości 38.059,00 zł oraz kosztów upomnienia w wysokości 96,80 zł, ubezpieczenie zdrowotne za okres od 09/1999 r. do 12/2001 r., za miesiąc 03/2003 r., za miesiąc 07/2003r., za okres od 09/2003 r. do 02/2005 r., od 04/2007 r. do 12/2008 r. oraz za miesiąc 02/2009 w łącznej kwocie 20.145,90 zł w tym z tytułu składek w wysokości 9.612,50 zł, odsetek w wysokości 10.463,00 zł oraz kosztów upomnienia w wysokości 70,40 zł oraz składek na Fundusz Pracy za okres od 09/1999 r. do 12/2001 r., za miesiąc 07/2003 r., za okres od 09/2003 r. do 02/2005 r., za okres od 04/2007 r. do 12/2008 r. oraz za miesiąc 02/2009 r. w łącznej kwocie 5.154,50 zł, w tym z tytułu składek w wysokości 2.317,00 zł, odsetek w wysokości 2.767,00 zł oraz kosztów upomnienia w wysokości 70,40 zł.

W uzasadnieniu decyzji, organ rentowy wskazał, że warunkiem umorzenia należności jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji o ich umorzeniu, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur

Pomostowych za okres od dnia 01 stycznia 1999 r. do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą lub płatnik składek oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Organ rentowy podkreślił, że wnioskodawca nie spełnił warunku umorzenia należności, o którym mowa w art. 1 ust. 10 ustawy o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, tj. posiada zadłużenie z tytułu należności niepodlegających umorzeniu na podstawie ww. ustawy wobec czego, zaskarżona decyzja odpowiada prawu. Jednocześnie organ rentowy zaznaczył, iż z uwagi na fakt, że ubezpieczony G. S. nie wniósł odwołania od ww. decyzji stała się ona prawomocna z dniem 18 marca 2014 r., a zatem termin do opłacenia zaległych należności niepodlegających abolicji upłynął we wskazanej powyżej dacie (decyzja z dnia 22 kwietnia 2015 r., Nr: (...)–RED, k. 13-14 a.r.).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł w dniu 20 maja 2015 r. **G. S.**, wskazując, że organ rentowy w żaden sposób nie poinformował go o upływie terminu do zawarcia umowy ratalnej, która miała zostać podpisana z zachowaniem 12- miesięcznego okresu, wynikającego z decyzji z dnia 12 lutego 2013 r. Na tej podstawie odwołujący zwrócił się o zmianę zaskarżonej decyzji, gdyż w jego ocenie, niezachowanie terminu do zawarcia umowy ratalnej, a w konsekwencji brak terminowej spłaty zaległych należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy, nastąpiło przyczyn przez niego niezawinionych (odwołanie z dnia 20 maja 2015 r. k. 2-3, pismo procesowe z dnia 16 października 2015 r. k. 14-17 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 18 czerwca 2015 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** podtrzymał argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji, podnosząc, iż na mocy decyzji z dnia 12 lutego 2014 r. organ rentowy określił w stosunku do ubezpieczonego należności, które będą podlegały umorzeniu, jak również określił warunki umorzenia tychże należności. Powyższa decyzja stała się prawomocna w dniu 18 marca 2014 r. Organ rentowy nadmienił przy tym, że w piśmie z dnia 13 lutego 2015 r. przypomniał płatnikowi składek o konieczności uregulowania należności, niepodlegających umorzeniu we wskazanym terminie. Natomiast pismem z dnia 30 marca 2015 r. zawiadomił ubezpieczonego o zakończeniu postępowania w sprawie umorzenia należności i przysługujących mu uprawnieniach, tj. o prawie wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów oraz zgłoszonych żądań przed zakończeniem postępowania. Podkreślił jednak, że płatnik nie uregulował należności, niepodlegających umorzeniu we wskazanym terminie, wobec czego nie spełnił warunku, pozwalającego na umorzenie należności w myśl przepisów ustawy z dnia 09 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. Na tej podstawie, decyzją z dnia 22 kwietnia 2015 r., Nr (...)–RED, organ rentowy odmówił skarżącemu umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w łącznej kwocie 69.129,04 zł, ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie 20.145,90 zł oraz Fundusz Pracy w łącznej kwocie 5.154,50 zł, za okresy wskazane w sentencji zaskarżonej decyzji. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał również, że pierwszy wniosek o rozłożenie na raty ubezpieczony złożył w dniu 15 lipca 2013 r., a następnie w dniu 06 września 2013 r. zrezygnował z możliwości ratalnej spłaty zadłużenia. Podkreślił, że kolejne wnioski również nie skutkowały regulacją zaległych należności. Z kolei w dniu 05 marca 2015 r. wpłynął kolejny wniosek o rozłożenia należności na raty, jednakże stosowna w tym przedmiocie umowa została podpisana dopiero w dniu 30 marca 2015 r., a więc po upływie 12-miesięcznego terminu, wynikającego z decyzji z dnia 12 lutego 2013 r. Mając powyższe na uwadze, organ rentowy stwierdził, że zaskarżona decyzja jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona (odpowiedź na odwołanie z dnia 18 czerwca 2015 r. k. 4-5 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 lutego 2013 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat W. P. w W. wpłynął wniosek G. S. o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek na podstawie przepisów ustawy z dnia 09 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (tzw. ustawy abolicyjnej) za okres od dnia 01 stycznia 1999 r. do dnia 01 marca 2005 r. oraz od dnia 01

marca 2007 r. do dnia 29 lutego 2009 r. W treści powyższego wniosku odwołujący wskazał, że prowadzoną przez siebie działalność gospodarczą zawiesił w dniu 01 listopada 2012 r. (wniosek o umorzenie z dnia 13 lutego 2013 r. k. 2 a.r.).

W dniu 15 lipca 2013 r. ubezpieczony po raz pierwszy złożył w organie rentowym wniosek o rozłożenie na raty całej należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okres od listopada 2009 r. Odwołujący motywował złożenie wniosku trudną sytuacją finansową, wynikającą z osiągnięcia niskiego wynagrodzenia oraz niewielkich możliwości płatniczych. Wskazał, że zaległość z tytułu zobowiązań składkowych powstała w okresie prowadzenia przez niego działalności gospodarczej o profilu usługowym i wynika z załamania się rynku obrotu nieruchomościami. Wyjaśnił, że starał się spłacić całe zadłużenie, jednak obecnie środki uzyskiwane przez niego z tytułu prowadzonej działalności nie wystarczają na pokrycie wszelkich zobowiązań, jakie posiada. W związku z powyższym, odwołujący wniósł o rozłożenie obciążających go należności składkowych na raty. W dniu 06 września 2013 r. G. S. zrezygnował jednak z możliwości ratalnej spłaty zadłużenia, w związku, z czym organ rentowy poinformował go o tym, że złożony przez niego wniosek nie będzie podlegał rozpatrzeniu. W dniu 03 października 2013 r. odwołujący ponownie wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o rozłożenie na raty należności niepodlegających umorzeniu, a następnie w dniu 06 listopada 2013 r. złożył wniosek o rozłożenie na raty kwoty kosztów egzekucyjnych niepodlegających umorzeniu. Umowa nr: (...), określająca ratalną spłatę należności niepodlegających umorzeniu została podpisana w dniu 22 stycznia 2014 r. W dniu 10 stycznia 2014 r. organ rentowy wyraził również zgodę na spłatę kosztów egzekucyjnych w dwóch ratach (wniosek o układ ratalny z dnia 15 lipca 2013 r. k. 15, pismo z dnia 04 października 2013 r. k. 16, wniosek o układ ratalny z dnia 03 października 2013 r. k. 17, umowa z dnia 22 stycznia 2014 r. o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek k. 18-21 a.r., zeznania świadka W. T. k. 47-48 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., decyzją z dnia 12 lutego 2014 r., nr: (...) -RED, określił iż według stanu na dzień 13 lutego 2013 r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 07/1999 r. do 12/2001 r., za miesiąc 02/2002 r., za miesiąc 03/2003 r., za okres od 05/2003 r. do 02/2005 r., za okres od 04/2007 r. do 12/2008 r. oraz za miesiąc 02/2009 r. w łącznej kwocie 69.129,04 zł, w tym z tytułu składek w wysokości 30.973,24 zł, odsetek w wysokości 38.059,00 zł i kosztów upomnienia w wysokości 96,80 zł, należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 09/1999 r. do 12/2001 r., za miesiąc 03/2003 r., za miesiąc 07/2003 r., za okres od 09/2003 r. do 02/2005 r., za okres od 04/2007 r. do 12/2008 r. oraz za miesiąc 02/2009 w łącznej kwocie 20.145,90 zł, w tym z tytułu składek w wysokości 9.612,50 zł, odsetek w wysokości 10.463,00 zł oraz kosztów upomnienia w wysokości 70,40 zł, a także należności z tytułu składek na Fundusz Pracy za okres od 09/1999 r. do 12/2001 r., za miesiąc 07/2003 r., za okres od 09/2003 r. do 02/2005 r., za okres od 04/2007 r. do 12/2008 r. oraz za miesiąc 02/2009 r. w łącznej kwocie 5.154,50 zł, w tym z tytułu składek w wysokości 2.317,00 zł, odsetek w wysokości 2.767,00 zł oraz kosztów upomnienia w wysokości 70,40 zł.

W punkcie II tej decyzji organ rentowy postanowił, iż warunkiem umorzenia tych należności jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji o umorzeniu zaległości, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od 01 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczanych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Organ rentowy zaznaczył przy tym, że należności z tytułu składek za okres od dnia 01 stycznia 1999 r. nieobjęte postępowaniem o umorzenie należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.) oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008 r., Nr 78, poz. 465 ze zm.). Podkreślił także, że w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych

niebędących płatnikami składek zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności, powyższy warunek uważa się za spełniony po ich opłaceniu. Powyższa decyzja została osobiście doręczona odwołującemu w dniu 17 lutego 2014 r. (decyzja z dnia 12 lutego 2014 r., Nr: (...) -RED k. 7, zwrotne poświadczenie odbioru k. 7v a.r.).

Jednocześnie na mocy decyzji z tej samej daty o nr: (...) -RED, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. umorzył postępowanie w zakresie umorzenia należności z tytułu składek na: ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za okres od 01/1999 r. do 07/1999 r., za miesiąc styczeń 2002 r., za okres od 03/2002 r. do 02/2003 r., za miesiąc 04/2003 r., za miesiąc 03/2005 r., za miesiąc 03/2007r. oraz za miesiąc 01/2009 r., ubezpieczenia zdrowotne za okres od 01/1999 r. do 08/1999 r., za okres od 01/2002 r. do 02/2003 r., za okres od 04/2003 r. do 06/2003 r., za miesiąc 08/2003 r., za miesiąc 03/2005 r., za miesiąc 03/2007 r., za miesiąc 01/2009 r. oraz na Fundusz Pracy za okres od 01/1999 r. do 08/1999 r., za miesiąc 09/1999 r., za okres od 01/2002 r. do 06/2003 r., za miesiąc 08/2003 r., za miesiąc 03/2005 r., za miesiąc 03/2007r. i za miesiąc 01/2009 r. Organ rentowy wskazał, że w toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego stwierdzono, że na dzień wpływu wniosku o umorzenie brak jest zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za okres od 01/1999 r. do 06/1999 r., za miesiąc 01/2002 r., za okres od 03/2002 r. do 02/2003 r., za miesiąc 04/2003 r., za miesiąc 03/2005 r., za miesiąc 03/2007 r. oraz za miesiąc 01/2009 r., ubezpieczenia zdrowotne za okres od 01/1999 r. do 08/1999 r., za okres od 01/2002 r. do 02/2003 r., za okres od 04/2003 r. do 06/2003 r., za miesiąc 08/2003 r., za miesiąc 03/2005 r., za miesiąc 03/2007 r., za miesiąc 01/2009 r. oraz na Fundusz Pracy za okres od 01/1999 r. do 08/1999 r., za miesiąc 09/1999 r., za okres od 01/2002 r. do 06/2003 r., za miesiąc 08/2003 r., za miesiąc 03/2005 r., za miesiąc 03/2007 r i za miesiąc 01/2009 r. Zaznaczył, że na dzień wpływu wniosku o umorzenie na koncie odwołującego widniało wyłącznie zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 12/2002 r. do 01/2003 r. Ponadto, organ rentowy ustalił, że należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 07/1999 r. do 08/1999 r. oraz na Fundusz Pracy za okres od 07/1999 r. do 08/1999 r. uległy przedawnieniu oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za okres od 07/1999 r. do 10/1999 r. oraz na Fundusz Pracy za miesiąc 09/1999 r. uległy w części przedawnieniu. W związku z powyższym organ rentowy uznał, że skoro należności z tytułu składek za ww. okresy na skutek przedawnienia wygasły, to nie mogą one podlegać umorzeniu (decyzja z dnia 12 lutego 2014 r., nr: (...) -RED k. 9-10 a.r.).

W związku z niedotrzymaniem warunków umowy nr: (...), pismem z dnia 23 grudnia 2014 r. odwołujący został poinformowany przez organ rentowy o tym, że uległa ona rozwiązaniu. W dniu 31 grudnia 2014 r. odwołujący złożył wniosek o utrzymanie w mocy umowy nr: (...). Z uwagi na nieuregulowanie nieopłaconych rat i różnic wynikających z nieterminowo dokonanych wpłat oraz należności z tytułu nieopłaconych kosztów egzekucyjnych nie została wyrażona zgoda na utrzymanie w mocy ww. umowy (zawiadomienie z dnia 23 grudnia 2014 r. k. 22, wniosek z dnia 31 grudnia 2014 r. k. 29 a.r.).

W dniu 05 marca 2015 r. odwołujący ponownie złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o rozłożenie na raty należności z tytułu nieuiszczonych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy. W dniu 11 marca 2015 r. organ rentowy wyraził zgodę na spłatę zadłużenia niepodlegającego umorzeniu w 24 ratach, pod warunkiem okazania dowodów wpłat kosztów egzekucyjnych niepodlegających umorzeniu. O fakcie tym, jak również o terminie płatności pierwszej raty i możliwości zakwestionowania podjętego rozstrzygnięcia, odwołujący został poinformowany przez pracownika ZUS podczas rozmowy telefonicznej przeprowadzonej w dniu 12 marca 2015 r. (notatka służbowa w sprawie rozmowy z ubezpieczonym k. 33 a.r.). W dniu 17 marca 2015r. odwołujący nie zgłosił się do podpisania umowy ratalnej. W dniu 24 marca 2015 r. w trakcie rozmowy z pracownikiem ZUS, odwołujący okazał dowód wpłaty kosztów egzekucyjnych i oświadczył, że umowę ratalną podpisze w dniu 30 marca 2015 r., tj. po uregulowaniu pozostałej części kwoty kosztów egzekucyjnych. W związku z powyższym, umowa ratalna, obejmująca rozłożenie na raty należności z tytułu składek w ogólnej kwocie 39.610,31 została zawarta we wskazanej powyżej dacie, a więc po upływie 12-miesięcznego terminu określonego w decyzji z dnia 12 lutego 2013 r. (wniosek z dnia 05 marca 2015 r. o rozłożenia na raty należności z tytułu składek k. 32, notatka z dnia 12 marca 2015 r., umowa nr: (...) z dnia 30 marca 2015 r. k. 34-37 a.r., zeznania świadka W. T. k. 47-48 a.s.).

Decyzją z dnia 22 kwietnia 2015 r., Nr (...) -RED, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 1 ust. 13 pkt. 2 ustawy z dnia 09 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, odmówił wnioskodawcy G. S. umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy. Odwołujący na dzień wydania ww. decyzji posiadał zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek, jako ich płatnik na: Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w łącznej kwocie 69.129,04 zł (za okres od 07/1999 r. do 12/2001 r., od 02/2002 r. do 03/2003 r., od 05/2003 r. do 02/2005 r., od 04/2007 r. do 12/2008 r. oraz za miesiąc 02/2009), na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego w łącznej kwocie 20.145,90 zł (za okres od 09/1999 r. do 12/2001 r., za miesiąc 03/2003 r., za miesiąc 07/2003 r., za okres od 09/2003 r. do 02/2005 r., od 04/2007 r. do 12/2008 r. oraz za miesiąc 02/2009) oraz na Fundusz Pracy w łącznej kwocie 5.154,50 zł (za okres od 09/1999 r. do 12/2001 r., za miesiąc 07/2003 r., za okres od 09/2003 r. do 02/2005 r., za okres od 04/2007 r. do 12/2008 r. oraz za miesiąc 02/2009 r.) (decyzja z dnia 22 kwietnia 2015 r., nr: (...) -RED, k. 13-14 a.r.).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego, ubezpieczony G. S. złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 20 maja 2015 r. k. 2-3 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych odwołującego. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Zeznania świadka W. T. (k. 46-48 a.s.), Sąd Okręgowy, co do zasady uznał za wiarygodne, jako że były one logiczne, jasne i spójne. Sąd Okręgowy nie uwzględnił jednak twierdzeń świadka odnośnie tego, że ubezpieczony nie został poinformowany przez organ rentowy o terminie koniecznym do zawarcia umowy ratalnej w marcu 2015 r. Z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego, a zwłaszcza z treści decyzji z dnia 12 lutego 2014 r., nr: (...) -RED wynika, że organ rentowy zawarł w niej wyraźne pouczenie o tym, że umowa o rozłożeniu należności na raty winna zostać zawarta w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się ww. decyzji. Powyższą decyzję odwołujący odebrał osobiście w dniu 17 lutego 2014 r., o czym świadczy zwrotne potwierdzenie odbioru. W tej sytuacji brak było zatem podstaw by twierdzić, że odwołujący nie został poinformowany o obowiązującym go terminie do zawarcia układu ratalnego. Organ rentowy nie ma natomiast obowiązku wielokrotnego informowania ubezpieczonych o przysługujących im prawach i spoczywających na nich obowiązkach. Z kolei w pozostałym zakresie, Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom świadka, albowiem znalazły one potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie G. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 22 kwietnia 2015 r., znak: A/(...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

W tym miejscu wskazać należy, że w niniejszej sprawie nie była przedmiotem sporu, ani nie budziła wątpliwości okoliczność w postaci nieopłacenia przez G. S. składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy, jak również wysokość zaległości składkowych ze wskazanych poszczególnych tytułów. Odwołujący zakwestionował bowiem, zasadność rozstrzygnięcia dokonanego przez organ rentowy w przedmiocie odmówienia umorzenia należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek wskazując, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie poinformował go o upływie terminu do zawarcia umowy ratalnej, która miała zostać podpisana z zachowaniem 12- miesięcznego okresu, wynikającego z decyzji z dnia 12 lutego 2013 r. Analiza materiału dowodowego oraz stanu faktycznego ustalonego na jego podstawie prowadzi jednak do wniosku przeciwnego, zgodnego ze stanowiskiem przedstawionym w toku postępowania przez organ rentowy. Należy również podkreślić, że organ rentowy, rozpatrując wnioski o umorzenie zaległości z tytułu składek był ściśle związany przepisami ustawy z dnia 09 listopada 2012 r. o

umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (Dz. U. z 2012 r., poz. 1551).

Zgodnie z art. 1 ust. 1 powołanej ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność zwanej dalej „ustawą abolicyjną” na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121):

1. która przed dniem 01 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2. innej niż wymieniona w pkt. 1

- umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 01 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Zgodnie zaś z art. 1 ust. 6 ustawy abolicyjnej umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 jest zgodnie z ust. 10 art. 1 ustawy, nieposiadanie na dzień wydania decyzji o ich umorzeniu, należności niepodlegających umorzeniu. Zatem należności niepodlegające umorzeniu na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej są wymagalne i podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia, w którym wydana decyzja stała się ostateczna. Jednocześnie w ust. 12 wskazano, że w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8 (tj. decyzji określającej warunki umorzenia), niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu.

W kontekście powyższego niebagatelne znaczenie ma również art. 29 ust. 1, 1a i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w której ustawodawca umożliwił odroczenie terminu płatności uregulowanych na gruncie ustawy abolicyjnej. W myśl tego przepisu ze względów gospodarczych lub innych przyczyn zasługujących na uwzględnienie, Zakład może na wniosek dłużnika odroczyć termin płatności należności z tytułu składek oraz rozłożyć należność na raty, uwzględniając możliwości płatnicze dłużnika oraz stan finansów ubezpieczeń społecznych. Odroczenie terminu płatności należności z tytułu składek oraz rozłożenie należności na raty następuje w formie umowy. Jeżeli dłużnik nie spłaci w terminie ustalonych przez Zakład rat, pozostała kwota staje się natychmiast wymagalna wraz z odsetkami za zwłokę naliczonymi na zasadach określonych w ustawie – ordynacja podatkowa.

Skuteczna realizacja harmonogramu płatności przez zobowiązanego w postaci terminowego pokrycia wszystkich należnych rat – w kontekście instytucji umorzenia należności z tytułu nieopłaconych składek – jest równoważna ze spełnieniem warunku o którym mowa w art. 1 ust. 10 ustawy abolicyjnej, co wynika wprost z art. 1 ust. 7 zd. 3 tejże ustawy. Ostatecznie, zgodnie z art. 1 ust. 13 ustawy abolicyjnej Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub o odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Powyższe przepisy należy rozumieć w ten sposób, że w toku postępowania zainicjowanego wnioskiem ubezpieczonego o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek organ rentowy dysponuje – przy zaistnieniu określonych warunków – możliwością rozłożenia płatności tych zaległości na raty. Ustalenie harmonogramu płatności następuje w formie umowy pomiędzy Zakładem, a wnioskodawcą. W tym przypadku niespłacenie przez zobowiązanego rozłożonych na raty zaległości w wyznaczonym w umowie terminie ma podwójny skutek. Pozostała kwota na którą składają się niepokryte przez zobowiązanego raty należności z tytułu niespłaconych składek, które podlegały umorzeniu, stają się wymagalne w trybie natychmiastowym, jak również zachodzi sytuacja przeciwna do określonej w art. 1 ust. 7 i 10 ustawy abolicyjnej, tj. nie zachodzi przesłanka do umorzenia należności z tytułu składek, co z kolei ma efekt w postaci konieczności wydania przez organ rentowy decyzji odmawiającej umorzenia, zgodnie z treścią art. 1 ust. 13 ustawy abolicyjnej.

W ocenie Sądu Okręgowego, okoliczności rozpoznawanej sprawy nie mogą świadczyć o rzekomo błędnym, wadliwym, czy sprzecznym z regułami logicznego rozumowania rozstrzygnięciu organu rentowego. Po pierwsze wskazać należy, że już w treści decyzji z dnia z dnia 12 lutego 2014 r., nr: (...)–RED, którą odwołujący odebrał osobiście w dniu 17 lutego 2014 r., organ rentowy pouczył go o tym, że należności z tytułu składek za okres od dnia 01 stycznia 1999 r. nieobjęte postępowaniem o umorzenie należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.) oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008 r., Nr 78, poz. 465 ze zm.). Podkreślił także, że w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności, powyższy warunek uważa się za spełniony po ich opłaceniu. Ubezpieczony miał więc pełną świadomość, co do terminu właściwego do zawarcia układu ratalnego. W tym przypadku nie sposób zatem zgodzić się ze stanowiskiem ubezpieczonego wyróżnionym w treści odwołania, że za uchybienie w dochowaniu ww. terminu prawdopodobnie odpowiada pracownik organu rentowego, który zaniechał poinformować go o sposobie i terminie zawarcia umowy o rozłożeniu na raty zaległych należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy. Gdyby bowiem uznać, iż nawet pomimo pouczenia zawartego w treści decyzji z dnia z dnia 12 lutego 2014 r., odwołujący nadal miał wątpliwości, co do terminu, przewidzianego dla zawarcia umowy ratalnej, to miał on możliwość weryfikacji powyższej informacji, choćby telefonując do oddziału organu rentowego ze stosownym zapytaniem. Odwołujący z takiej możliwości jednak nie skorzystał, nie był do tego, co prawda zobowiązany, lecz w ocenie Sądu skorzystanie z tego uprawnienia byłoby zasadne w kontekście wyjątkowego charakteru nie tylko samej instytucji umorzenia należności z tytułu nieopłaconych składek, lecz również zastosowania w jego przypadku instytucji rozłożenia tej należności na raty. To bowiem ubezpieczony miał interes w zawarciu przedmiotowej umowy i ustaleniu takiego harmonogramu płatności, który był dostosowany do jego sytuacji finansowej oraz jego potrzeb ekonomicznych, i to na nim ciążył obowiązek pilnowania własnych spraw. Wykazanie przez odwołującego zainteresowania powyższą kwestią mogłoby przynieść efekt w postaci wcześniejszego ustalenia terminu właściwego do zawarcia układu ratalnego, co w konsekwencji skutkowałoby skutecznym zawarciem tejże umowy i rozłożeniem na raty zaległych należności. Podkreślenia wymaga, że w dniu 12 marca (...) ubezpieczony został dodatkowo, telefonicznie poinformowany przez pracownika organu rentowego o wyrażeniu zgody na spłacenie zadłużenia w 24 ratach oraz o możliwości zakwestionowania sposobu załatwienia sprawy. Jednocześnie G. S. przekazano wiadomość, iż termin zapłaty pierwszej raty przypada na dzień 20 marca 2015r. Ubezpieczony w trakcie rozmowy telefonicznej oświadczył, że zgadza się z wysokością i ilością rat.

Podkreślenia wymaga również fakt, że rozłożenie należności z tytułu składek na raty polega na możliwości uregulowania tych należności w dłuższym okresie czasu, uzgodnionym z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, bez konsekwencji przymusowego ich dochodzenia w trybie egzekucji. Wniosek dłużnika o przyznanie omawianej ulgi musi być wyczerpująco umotywowany i wskazywać, że zastosowanie ulgi jest uzasadnione szczególnymi okolicznościami, z powodu których dłużnik nie jest w stanie jednorazowo uregulować należności z tytułu składek. Należy zaznaczyć,

że z uwagi na publicznoprawny charakter należności rozłożenie spłaty zadłużenia na raty jest rozwiązaniem o charakterze wyjątkowym, bowiem zasadą jest terminowe opłacanie należnych składek. Warunkiem niezbędnym do podpisania umowy o rozłożenie na raty należności z tytułu składek jest nieposiadanie zaległości w opłacaniu składek bieżących (przez płatników aktualnie zobowiązanych do ich opłacania) powstałych po dniu złożenia wniosku. Ubezpieczony pierwszą umowę o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek zawarł w dniu 22 stycznia 2014 r., natomiast już wcześniej, albowiem w dniu 15 lipca 2013 r. po raz pierwszy złożył w organie rentowym wniosek o rozłożenie na raty całej należności z tytułu nieopłaconych składek, z którego zrezygnował jednak już w dniu 06 września 2013 r. W dniu 10 stycznia 2014 r. organ rentowy wyraził również odwołującemu zgodę na spłatę kosztów egzekucyjnych w dwóch ratach. W związku z niedotrzymaniem warunków ww. umowy, odwołujący został poinformowany o tym, że uległa ona rozwiązaniu. Jednocześnie z uwagi na nieuregulowanie nieopłaconych rat i różnic wynikających z nieterminowo dokonanych wpłat oraz należności z tytułu nieopłaconych kosztów egzekucyjnych organ rentowy nie wyraził odwołującemu zgody na utrzymanie w mocy ww. umowy. Z okoliczności niniejszej sprawy wynika zatem, że odwołujący nie podjął w żadnym stopniu próby uregulowania powstałego zadłużenia, pomimo tego, że organ rentowy wielokrotnie dawał mu taką możliwość. Niewątpliwie wykazana przez odwołującego inicjatywa w postaci zawarcia z organem rentowym umowy ratalnej zasługuje na aprobatę, niemniej jednak nie może ona prowadzić do pominięcia okoliczności, iż przez okres 3 lat nie był on zainteresowany spłatą zadłużenia. Prowadzi to do wniosku, iż w jego przypadku istnieje uzasadniona obawa, że zobowiązanie w ogóle nie zostanie wykonane. Jednocześnie wysokość zadłużenia nie ma w tym przypadku znaczenia, gdyż z perspektywy omówionych wyżej przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność zwanej dalej „ustawą abolicyjną”, warunkiem umorzenia należności jest brak jakiegokolwiek zadłużenia. Tylko takie rozumienie warunku, wynikającego z art. 1 ust. 10 ustawy abolicyjnej ma rację bytu, gdyż ustawodawca przewidział możliwość umorzenia składek, jako wyjątek od reguły, jaką jest odpłatność uczestnictwa w systemie ubezpieczeń społecznych. Na marginesie należy również zauważyć, że przedmiotem niniejszego postępowania nie jest układ ratalny, dlatego też kwestie dotyczące motywów działania odwołującego, zawierającego taki układ nie mają żadnego wpływu na decyzję, określającą stan zaległości składkowych. Stąd też przedstawione w odwołaniu zarzuty, które nie koncentrują się na kwestionowaniu ani istnienia zaległości składkowych, ani ich wysokości, a więc nie odnoszą się do przedmiotu zaskarżonej decyzji, nie mogą mieć wpływu na wydanie rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

W świetle tak poczynionych ustaleń, Sąd Okręgowy wywiódł, że zaskarżona decyzja organu rentowego jest trafna i z tych względów na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)